

който се приема като “голямото семейство” (*Мизов 1992: 49*) или циганската “чета”¹⁰, която се състои от 2, 3, 4 или 6 домакинства, при възможност в едно домакинство да има до петдесетина души (*Vaux de Foletier 1970: 92*). В същия интерпретативен контекст се появява понятието “кумпания” [kumpania]. В периода на чергарството то обозначава групата от каруци, които пътуват заедно в рамките на една територия, а в урбанистичната среда обозначава група, която осъществява своята специфична дейност в определена част от града (*Kephart 1987: 168*). Съгласно различните възгледи за фамилията и вичата, кумпанията се разглежда като съставена от група разширени семейства, често, но не винаги от една и съща нация, които заемат определена географска територия (*Sway 1988: 61*) или група, съставена от хора от повече от едно племе и от няколко клана или разширени семейства – съюз на индивиди, обединени от икономическа необходимост за експлоатиране на определена територия (*Fraser 1992: 240*). Въпреки че аргументът кумпанията не е родствена група, в хода на взаимодействие между отделните индивиди и домакинства, може да се наблюдава брачен обмен между различните вичи и нации. Това е своеобразен допълнителен механизъм за регламентиране и легитимиране на правата и задълженията на едно семейство по отношение на членовете на кумпанията, с които до сега не е било в родствени връзки (*Fraser 1992: 240*). За съжаление, нито цитираните теоретични конструкции, нито публикуваният емпиричен материал, касаещи кумпаниите, сочат какъв е резултатът от подобен брак. Казано с други думи, не става ясно дали той може да послужи като основание за формиране на метагрупа от двете групи; на нова група, независима от двете или на субгрупа към една от двете групи. Ако бракът не служи като подобен механизъм, то би трябвало да се проследява дали младото семейство само избира груповата си принадлежност в рамките на кумпанията или тя му е наложена и дали съпрузите запазват своята груповата принадлежност или единият от тях е принуден да приеме нова идентичност.

По отношение на ромите, в научната литература съществува задочен спор дали ромите са етнос с патрилинеарни (*Acton 1974; Томова 1995*) или с матрилинеарни характеристики (*Clebert 1961: 165; Марушиакова, Попов 1993*). Наблюдаваните от мен прецеденти в България, включително и в рамките на това теренно изследване, показват тенденции за когнатни линиджи при признаването на родството, с патрилинеарен рудимент при избор на първичен референт¹¹. Тук ми се струва важно да отбележа, че това е обща

¹⁰ Фр. bande

¹¹ Терминологията за произход използвам съгласно Марвин Харис (*Harris 1987: 162-172*), а именно: патрилинеарност – родство по бащина линия; матрилинеарност – родство по